

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra teologické etiky a spirituální teologie

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí JUDr. Cyril Svoboda, PhD.

Autor/autorka práce: Bc. Luboš Palata
 Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
 Název práce: Autoritativní režim druhé republiky a české katolické elity
 Vedoucí práce: JUDr. Cyril Svoboda, PhD.
 Rozsah práce: 65 stran

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐

Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☒		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano		ne	
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Autor ve své diplomové práci zpracovává vážné téma. Téma bylo sice již zpracovávané, ale ne v takovém rozsahu, jak by si jeho vážnost zasloužovalo. Autor si klade výzkumnou otázku jaký vliv měl pokus o vytvoření autoritativního režimu za druhé republiky na dobu poválečnou, na omezenou demokracii třetí republiky a jak pokus o pravicovou diktaturu ulehčil cestu k moci diktatuře komunistické. Hlavní otázkou je jak katolické elity ve zkoušce druhé republiky obstály a jaký si lze z toho vzít příklad pro dnešek. Nejen vzhledem k zkoumané otázce patří téma do oblasti politické etiky, navazuje a rozšiřuje výuku politické etiky na KTF UK.

Autor čerpá z rozsáhlých zdrojů odborných textů. Dodržuje citační pravidla a práci napsal na vysoké jazykové úrovni.

Autor vychází z historického vývoje v souvislosti se vznikem Československa, popisujíc atmosféru v nově vzniklém státu, který byl postaven na odporu proti starému režimu Rakouska-Uherska, a tím i církvi. Autor se podrobně zabývá klíčovými aktéry jak na straně církve, Československé strany lidové, katolickými intelektuály a aktivisty, tak na straně liberální společnosti, představiteli veřejné moci. Autor sleduje snahu navázat na husitskou tradici, která vedla ke střetu mezi československým státem a Svatým stolicem.

Autor zasazuje vývoj co celkového vývoje střední Evropy, popisuje politiku Svatého stolce v čase nástupu fašismu a nacismu. Připomíná teoretické kořeny a politickou motivaci pro podporu konceptu korporativního státu, včetně sympatie k fašismu ze strany představitelů katolických kruhů v Československu. Hledání nového řádu? Zajímavě analyzuje situaci tak, že většina katolíků zastávalo své postoje z přesvědčení. V podpoře konzervativní politiky, korporativního státu (včetně fašismu), viděli cestu, jak čelit nastupujícího liberalismu. Nakonec někteří katoličtí sympatizanti fašismu byli v době nacistické okupace pronásledováni a vězněni. Prokázali, že jim šlo o podstatu věci ne o momentální prospěch v proměně evropského klimatu třicátých let minulého století.

Autor se podrobně věnuje i národnostní otázce, která se nutně promítala do vztahů mezi katolickými představiteli německé a české národnosti. Citlivým místem, jak upozorňuje autor, byl antijudaismus a antisemitismus. Zápas, jak autor zdůrazňuje, rozděloval politickou scénu, i samotnou Československou stranu lidovou (Šrámek – Stašek)

Hodná pozoru je autorova analýza vztahu mezi dobrým úmyslem, nedostatkem rozhledu, argumentační neschopností katolických aktivistů a intelektuálů na straně jedné a vědomým politickým využitím atmosféry vedoucí autoritativnímu režimu pro katolickou věc na straně druhé. Druhá republika měla být katolickým státem, nebo autoritativním státem s nálepkou „katolický“. Koncept korporativního státu měl být nástrojem jak se dostat z mravní krize nebo se do ní dostat. To vše autor analyzuje ve svém textu.

Lze souhlasit s autorem, že plošné odsouzení katolických intelektuálů, zda byli hybatelé nebo přidavači.

Na výzkumnou otázku autor odpovídá, analyzujíc vývoj v naší zemi: „dnešní perspektivy lze k tomu dodat, že každý, kdo na křesťanském základě zpochybňuje dnešní jistě stále velmi nedokonalé fungování parlamentní demokracie, by

měl zvážit, zda lze nalézt nějakou lepší, funkčnější a spravedlivější alternativu, nebo zda se touto kritikou jen neotevívá cesta dalším autoritářům. Autoritářům, kteří pod rouškou nahrazování „liberální demokracie“ nedemokracií, třeba v katolickém hávu, či pod hesly „obranu křesťanské civilizace“ přitom jen omezují svobody druhých. A likvidací demokratické kontroly a nezávislého soudnictví uvolňují cestu k vlastnímu beztrestnému obohacování se a mocenskému monopolu, či ukončení férové soutěže politických sil.

Podílet se na něčem takovém je pro křesťanské, katolické intelektuály a politiky dlouhodobě sebezničující, byť by jim to v krátkodobém horizontu mohlo přinést mocenské a vlivové zisky. Podpora těchto sil ve společnosti pak diskredituje katolickou církev jako celek. Pro příklady nemusí bohužel chodit daleko, nejdále do sousedního Polska a téměř sousedního Maďarska.

Pro Českou republiku, české katolické intelektuály, katolickou církev a duchovní je i dnešní situace v naší zemi výzvou nepodlehnout těmto mocenským svodům a postavit se na stranu svobody, demokracie a lidských práv, byť by se zdála pro nás věřící na první pohled tou stranou obtížnější a našim hodnotám ne ve všem odpovídající. A přitom se držet slov Jana Pavla II.: „Nebojte se. Moc Kristova a vzkříšení je větší než veškeré zlo.“

Závěr je vyústěním celé práce a je dobře formulovaným apelem pro dnešní společnost.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1. Co je klíčovou otázkou pro katolické intelektuály v dnešním stavu české společnosti? Reagují správně a adekvátně na pokračující liberalismus v České republice?
2. Jakou roli by dnes měli v politickém diskursu sehrávat představitelé církve? Co autor považuje za hranice koooperativního vztahu mezi státem a církví?
3. Co v praxi znamená "postavit se na stranu demokracie a lidských práv" . Nemělo by jít spíše postavit se na stranu těch, jejichž základní práva a svobody jsou pošlapávány?
4. Dnes není atraktivní ani fašismus, ani nacismus, ani komunismus, alespoň ne tak, jak tomu bylo v minulosti. Jaká ideologie je podle autora hlavní hrozbou pro dnešní společnost?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 26.6.2018

Podpis: